

АСЦЯРОЖНА — ЛЕТА...



(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

Перш чым устанавіць або надзьмуць ба-сейн, упрыгожыць уласны падворак дэкара-тыўнай сажалкай, варта падумаць аб тым, ці будзе гэта бяспечна для юных жыхароў або гасцей гэтага дома. У лютым 2023 года гульня на сажалцы ў адной з вёсак Жа-бінкаўскага раёна стала апошняй для двух братоў. Як высветлілася, хлопчыкі шасці і васьмі гадоў спрабавалі праверыць тры-валасць лёду на штучным вадаёме. Пад іх вагой лёд зламаўся, і дзеці апынуліся ў ва-дзе. На жаль, самастойна выбрацца браты не змаглі...

Небяспечным для жыцця можа стаць і ванны пакой. Дастаткова ўсяго на хвіліну выйсці, як можа здарыцца непапраўнае. Так летась адбылося ў Салігорску. Мала-дая маці купала свайго паўтарагадовага сына. Літаральна некалькіх секунд, пакуль жанчына адсутнічала ў ваннай, хапіла, каб дацягнуцца за цацкамі і скінуць у ваду фен, падключаны да разетки. Хлопчык загінуў ад удару токам.

Нельга дапусціць і такую сітуацыю, калі дзіця вас зачыніць у пакоі ці закрыецца знут-ры кватэры. Будучы бескантрольным, яно і за запалкі можа схапіцца, і акно адчыніць... Хто ведае, чым магла скончыцца нядаўняя сітуацыя ў Мар'інай Горцы, дзе двухгадовае дзіця зачыніла маці на балконе, калі б свое-часова не паспелі ратавальнікі.

НА ВАДАЁМ — ТОЛЬКІ З ДАРОСЛЫМІ!

Прычынай трывогі многіх бацькоў з'яўля-ецца і вялікая вада. Асабліва ў летні перыяд. Тым больш тады, калі побач з хатай бабулі або дзядулі, дзе летам адпачывае дзіця, знаходзіцца возера ці рэчка. І тут парада ратавальнікаў такая — знаходзіць час на-ведваць вадаём разам са сваімі дзецьмі, калі яны гэтага просяць. Іначый непаўна-летнія пойдучь да вады самастойна, не па-пярэдзіўшы вас аб гэтым. Як паказваюць трагічныя сітуацыі з дзецьмі на вадзе, да-рослыя не ведаюць аб тым, дзе бавяць час іх нашчадкі.

Такіх сітуацый, на жаль, нямала. Адна з іх у ліпені мінулага года зда-рылася ў Магілёўскім раёне. З рата-вальнікамі звязалася жанчына, якая паведаміла аб тым, што ў Магілёўскім раёне на беразе возера знайшлі рэ-чы яе сына 2015 года нараджэння. Аб яго месцазнаходжанні маці не ведала. Адразу па прыбыцці да месца выкліку ратавальнікі нікога не знайшлі. Аднак на тое, што здарылася непапраўнае, указвалі дзіцячыя рэчы, пакінутыя на беразе вадаёма. Пазней вадалазы МНС з-пад вады выцягнулі хлопчыка без прыкмет жыцця. Як удалося ўста-навіць, пацярпелы купаўся ў возеры разам са стрыечным братам. Дарос-лых побач з імі не было.

Практычна ўсе трагічныя выпадкі з дзецьмі на вадзе падобныя адзін да адна-го. І, напэўна, многіх з іх можна было б па-збегнуць, каб побач з дзецьмі на вадаёме былі бацькі ці іншыя дарослыя, хто за іх адказвае.

З АГНЁМ НЕ ЖАРТУЮЦЬ

Задача бацькоў — паклапаціцца і аб пажарнай бяспецы ва ўласным доме. Аб-сталёваць памяшканне пажарнымі апава-шчальнікамі можна без вялікіх намаганняў і сур'ёзных грашовых затрат. Затое гэты невялічкі прыбор можа выратаваць са-мае дарагое, што ў вас ёсць, — дзяцей. Патлумачце ім, чым для іх могуць скон-чыцца гульні з запалкамі, эксперыменты з агнём.

Дзіцячае свавольства з агнём у пачатку мінулага лета прывяло да ўзгарання саломы ў Смалявіцкім раёне. Прычынай пажару стала гуль-ня дзяўчынак-падлеткаў з запальніч-кай. Побач з саломай яны падпалі-лі пакет, ад якога і распаўсюдзіўся агонь. Самастойна патушыць узга-ранне ў іх не атрымалася. А колькі «эксперыментаў» з агнём непаўна-летнія чэрпаюць з сацыяльных се-так, а потым спрабуюць паўтарыць самастойна! Пры гэтым не ўлічваюць, што відэаролік можа быць зроблены з дапамогай відэамантажу, з прымя-неннем спецэфектаў.

«Варта кантраляваць знаходжанне дзя-цей падалей ад вогнішча, не дапускаць са-мастойнага выкарыстання імі адкрытага агню. Асабліва гэта актуальна пры смажанні шашлыкоў, — заўважае Анастасія Швай-бовіч. — Пачасціліся выпадкі, калі дзеці атрымліваюць траўмы пры выкарыстанні дарослымі лёгкаўзгаральных і гаручых вад-касцяў, якія ні ў якім разе нельга прымя-няць для распальвання вогнішча. Увогуле, захоўвайце іх у недаступным для дзяцей месцы».

У ліпені мінулага года ў Аршанскую га-радскую бальніцу з апёкамі 40 % цела па-ступіў хлопчык 2014 года нараджэння. Маці разам з дзецьмі вырашыла прыгатаваць ежу на вогнішчы. У той час, як жанчына пераклочыла сваю ўвагу на іншае, яе сын вынес з хаты ёмістасць з бензінам. Сястра хлопчыка ўзяла з мангала палку і апусці-ла яе ў бензін — адбылася ўспышка. На хлопчыку загарэлася адзенне. На шчасце, падаспела маці, але без дапамогі медыкаў не абышлося.

КАР'ЕРЫ І БУДОЎЛІ АБЫХОДЗІЦЬ

Патлумачце дзецям і тое, што будоўля — не дзіцячая пляцоўка, дзе можна гуляць. Важна данесці, каб яны пазбягалі такіх не-бяспечных месцаў, як вышкі, закінутыя бу-дынкі, гарышчы, яры, кар'еры. І тут, на жаль,

не без сумных прыкладаў. У мінулагоднім ліпені гульня на кар'еры ў Быхаве скончы-лася смерцю дзіцяці 2013 года нараджэння. Трое дзяцей гулялі на кар'еры, які на момант здарэння не эксплуатаваўся. Аднаго з хлоп-чыкаў засыпала пяском. Двое яго сяброў пабеглі клікаць на дапамогу бацькоў, але было ўжо позна...

Летась на будоўлі ў Лідзе загінула і чатырохгадовае дзіця. На выхадных хлопчык разам са сваёй сям'ёй гас-цяваў у бабулі. Трагедыя здарылася на вуліцы, куды ён пайшоў гуляць ра-зам з суседскімі дзецьмі. Месца для гульні выбралі небяспечнае — каля цеплавых труб, якія знаходзіліся на ўзвышанасці і не былі замацаваны. Старэйшыя дзеці залезлі на адну з труб і пачалі качацца. У пэўны момант яна пакацілася і заціснула чатырох-гадовае дзіця. Па дарозе ў бальніцу хлопчык памёр.

ПАЗБЯГАЙЦЕ АДЧЫНЕННЫХ ВОКНАЎ...

Колькі людзей ні папярэджвай аб небяс-печы адчыненых вокнаў, калі ў сям'і выхоў-ваюцца малыя дзеці, з году ў год трагедыі паўтараюцца. Днямі, напрыклад, з акна выпаў шасцігадовы хлопчык у Ваўкавыс-кім раёне. Пашанцавала, што сям'я жыве на першым паверсе. Аднак і такой вышы-ні хапіла, каб атрымаць шматлікія траўмы. У момант трагедыі, акрамя дзіцяці, дома нікога не было: мама выйшла ў краму. У гэ-ты час малалетні ўбачыў праз акно дзяцей, залез на падаконнік, абапёрся на маскітную сетку і ўпаў уніз.

«Калі адчыняеце вокны, рабіце гэта ў рэжыме праветрывання, — рэкамендуе Анастасія Швайбовіч. — Спадзявацца на маскітную сетку не варта: яна абсалютна не ўтрымлівае вагі нават самага малень-кага дзіцяці, не кажучы ўжо пра старэй-шых. Каб увогуле быць спакойнымі на гэты конт, устанавіце на вокны замкі — у любы момант вы можаце зачыніць іх на ключ».

Не дазваляйце дзецям самастойна пе-раходзіць дарогу, пакуль не навучыце іх рабіць гэта правільна. Патлумачце, што асцярожнымі варта быць і ў дварах. Ніякі мяч або цацка не вартыя таго, каб кідацца за імі пад машыну. Важны момант, на які неабходна звярнуць увагу непаўналетнім удзельнікам дарожнага руху, — праслу-хоўванне музыкі праз навушнікі і гаджэты. Пры перасячэнні праезнай часткі трэба дастаць з вушэй навушнікі, пакласці тэ-лефон у сумку або кішэню. Адмовіцца ад праслухоўвання музыкі праз навушнікі варта і падчас перасячэння чыгуначных шляхоў, прагулак каля чыгункі. Многія трагедыі здараюцца менавіта з-за такога захаплення непаўналетніх, якое адцягвае іх увагу ад галоўнага. Катэгарычна забар-аняецца перабягаць чыгуначныя шляхі перад цягніком, які ідзе. Ісці ўздоўж чы-

гункі неабходна на адлегласці не бліжэй як пяць метраў ад крайняга рэльса. Таксама важна папярэдзіць дзяцей: ніякіх гульняў на чыгунцы, а таксама сэлфі на фоне цяг-ніка, які набліжаецца!

ЗГУБІЦЦА Ў ЛЕСЕ МОЖА КОЖНЫ

Неўзабаве з'явяцца ягады і гры-бы — і людзі, у тым ліку дзеці, паспа-шаюцца ў лес. Як паказвае практыка, згубіцца ў лясным масіве можа нават самы вопытны грыбнік, не кажучы ўжо пра дзіця. У пачатку вясны звыш 600 чалавек удзельнічала ў пошуках дзвюх малых дзяўчынак з вёскі Рыб-цы Пухавіцкага раёна. Двухгадовая і чатырохгадовая сястрычкі не прыйшлі ўвечары дадому. Ноччу іх знайшлі ў лясным масіве.

Лес — гэта тое месца, якое патрабуе добрай падрыхтоўкі і дарослых, і дзяцей. «Нават калі вы вельмі добра арыентуецеся ў лесе, гэта не сведчыць аб тым, што вы не можаце заблукаць, — заўважае Анастасія Швайбовіч. — Многія людзі, якіх шукаюць ратавальнікі, пачынаюць са слоў: «Я ўсё жыццё хадзіў па гэтым лесе...»

Калі падазраеце, што дзеці згубіліся, адразу тэлефануйце ў экстранныя службы. Паведаміце, дзе і ў колькі гэта адбылося, на-завіце прыкметы дзяцей: апішыце іх знеш-насць, раскажыце, у што яны былі апрануты і інш. Калі жывяце побач з лесам або ён — у крокавай даступнасці там, дзе вашы дзе-ці праводзяць выхадныя або канікулы, — абавязкова патлумачце сваім выхаванцам, што лес — не месца для гульні. Раскажыце, якія небяспекі могуць чакаць іх у лесе, на-вучыце дзіця, што трэба рабіць, калі яно згубілася.

«101» І «112» — ТЭЛЕФОНЫ РАТАВАЛЬНІКАЎ

Калі ваша дзіця дастаткова дарослае, каб самастойна знаходзіцца дома, вы павінны ведаць, чым яно займаецца, калі гуляе, то з кім. У такім выпадку бацькі павінны быць на сувязі са сваімі нашчадкамі. Не лішнім будзе прайграць сітуацыю, калі дзіця адно дома і незнаёмыя людзі патэ-лефанавалі ў дзверы. Алгарытм паводзін просты: ні ў якім разе не адчыняць дзверы і не падаваць выгляд, што ты адзін дома. І яшчэ вельмі важная дэталё — ваша дзі-ця павінна ведаць свой адрас, тэлефон, а таксама тэлефоны ратавальнікаў («101» і «112») і алгарытм іх выкліку: патэлефана-ваць, сказаць, што адбылося, дзе вы зна-ходзіцеся, назваць сваё імя і прозвішча, нумар тэлефона.

«Мала проста забараніць нешта свайму дзіцяці, — рэзюмуе Анастасія Швайбовіч. — Калі малому кажаш «нельга», воляй-няволяй яно хоча парушыць гэтую забарону і высвет-ліць, што ж будзе, чаму нельга. Баць-кі павінны спрацаваць на апярэджан-не: не проста сказаць, што нельга гуляць з запалкамі, а патлумачыць, што можна атрымаць апёк, будучь балець пальчыкі, давядзецца ехаць у бальніцу... Мы, дарослыя, чамусьці думаем, што дзеці ўсё разумеюць. Насамрэч, гэта не так. Расказваць аб небяспечных сітуацыях трэба прос-тымі словамі».

У любым выпадку, дзе б ні праводзілі летнія канікулы вашы дзеці, адказнасць за іх у першую чаргу ляжыць на бацьках. Гэта датычыцца і адпачынку ў бабуль-дзядуль. Калі вы разумееце, што вашым пажылым бацькам не па сілах глядзець за ўнукамі, варта падумаць аб іншым сцэнарыі адпа-чынку дзяцей. Рыхтуючы ім цікавае і ка-рыснае баўленне часу, у першую чаргу па-клапаціцеся аб тым, каб адпачынак вашых нашчадкаў быў бяспечны.

Вераніка КАНЮТА.
ЗВЯЗДА